

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 29. avgust 2025

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

UVODNA NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Zunanji ocenjevalec mora smiselno slediti navodilom za ocenjevanje, v katerih so zapisane moderirane rešitve za posamezen izpitni komplet.

Če kandidat poleg pravilne ugotovitve napiše še izključujočo, nepravilno trditev, se rešitev ovrednoti z 0 točkami.

Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni kandidatovi popravki se ovrednotijo z 0 točkami.

Če v navodilu piše, da naj se pravilna rešitev podčrta ali obkroži, se pri vrednotenju upošteva tudi druga vrsta njene oznake.

Slovenska zemljepisna imena in geografski pojmi morajo biti v celoti poimenovani pravilno.

Pri tujih poimenovanjih naselbinskih in nenaselbinskih zemljepisnih imenih se dopušča zamenjava ali izpustitev ene črke.

Pri vprašanjih višje ravni (pojasnite, analizirajte, ovrednotite) so v rešitvah navedeni le elementi. Za pravilno rešitev se upošteva, če kandidat uporabi vsaj en element v smiselni besedni zvezi.

IZPITNA POLA 1**Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	ena od: ♦ tundrsko rastlinstvo ♦ tundra	Vrstni red ni pomemben.
	1	ena od: ♦ tajga ♦ iglasti gozd ♦ borealni gozd	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	skupina rastlin, ena od: ♦ kserofiti / kserofilne rastline ♦ sušoljubne rastline (sušoljubno rastlinstvo) ♦ sukulenti	Za dva pravilna opisa 1 točka, za samo en opis 0 točk.
	1	opis, dve od: ♦ majhni / povoščeni listi ♦ listi, preobraženi v trne / bodice / iglice ♦ debela debla ♦ globoke korenine ♦ razvejene korenine ♦ kopičijo vodo	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	2	lastnost prsti in opis vzroka: ♦ slabo preperela organska snov: nizke temperature ♦ siva barva: močno izpiranje / prevladujoč / debel E-horizont / redukcija / pomanjkanje kisika / pomanjkanje humusa	Za dve pravilno izbrani lastnosti in pripadajoča smiselna opisa 2 točki, za samo eno lastnost in opis 1 točka. Za dve pravilni lastnosti 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	skupina prsti, ena od: ♦ černozem / črnozjom / černočjom ♦ črne prsti ♦ prsti stepskih območij	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
	1	pojasnitev, ena od: ♦ Humozen / humusni horizont je nastal s preobrazbo organskih snovi / preperela trave v humus. ♦ Zaradi majhne količine padavin / slabega izpiranja je nastal debel humozen / humusni horizont.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi (pretiranega) namakanja pride do zaslanjevanja prsti. ♦ Z gnojenjem ali škropljenjem se onesnažuje prst (kemizacija prsti). ♦ Z odstranjevanjem naravnega rastlinstva se prst izpostavi eroziji. ♦ Z intenzivno obdelavo se lahko pretirano izčrpa prst. ♦ S specializirano pridelavo / monokulturo se enostransko izčrpava prst. 	Za dve popolni pojasnitvi 2 točki, za eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.

Svet 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ januar	
	1	♦ (planetarni) zahodnik / zahodni (vetrovi)	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	opis, reliefni vzrok, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ reliefna odprtost v smeri sever – jug ♦ reliefna odprtost osrednjega dela celine / od Hudsonovega zaliva do Mehiškega zaliva ♦ ni reliefnih ovir v smeri sever – jug ♦ gorske verige potekajo v smeri sever – jug ♦ velika (prostrana) nižavja 	
	1	opis, podnebni vzrok, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ vdor hladnega zraka s severa in toplega z juga ♦ stik toplih in hladnih zračnih mas ♦ velika pregretnost površja 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ NE ♦ DA ♦ DA ♦ NE 	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	ena od: ♦ 10 ♦ 6 ♦ med 6 in 10	
	1	ena od: ♦ Zaradi krčenja naravnega rastlinstva se pospešuje proces dezertifikacije. ♦ Zaradi krčenja naravnega rastlinstva / uničevanja rastlinske odeje je večje izhlapevanje / manjša vlažnost / manj kroženja vode. ♦ Zaradi planetarnega segrevanja ozračja je manj padavin / se krajša deževna doba. ♦ Rast števila prebivalcev povzroča obremenitev virov pitne vode / večje število glav živine / več živinoreje. ♦ Več glav živine porabi več pitne vode / pretirana paša povzroča izsuševanje vodnjakov / širjenje puščav / dezertifikacijo.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	ena od: ♦ Zaradi velike količine padavin / spranih prsti je razvito selilno poljedelstvo. ♦ Zaradi velike količine padavin / visoke vlage / visokih temperatur uspevajo tropske kulture / je več letin / je razvito plantažno poljedelstvo. ♦ Zaradi muhe cece / spalne bolezni je manj živinoreje.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Svet 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	2	♦ DA ♦ DA ♦ NE	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ Saudova Arabija	
	1	♦ Japonska	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ B	
	1	♦ E	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	pozitivna posledica, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ namenili so jim določeno ozemlje ♦ (delna) avtonomija ♦ ohranjanje identitete / tradicije ♦ ohranjanje števila prebivalcev ♦ možnost samostojnega gospodarskega razvoja / turizma / igralniškega turizma / izkoriščanja naravnih virov 	
	1	negativna posledica, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ slaba gospodarska razvitost / pomanjkanje delovnih mest ♦ pomanjkljiva infrastruktura ♦ slabša možnost izobraževanja ♦ izolacija / težje vključevanje v družbo / rasno razlikovanje ♦ socialna izključenost / alkoholizem / zloraba prepovedanih drog 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Avstralija je v tem času odpravila politiko bele Avstralije / dovolila priseljevanje tudi Neevropejcem, zato se priseljujejo Kitajci / Indijci / prebivalci z drugih celin. ♦ Avstralija je spremenila politiko priseljevanja in posledično se priseli manjši delež priseljencev iz Velike Britanije / Evrope / večji delež priseljencev iz Azije. ♦ Zaradi konca kolonializma / manjšega vpliva Velike Britanije dovolijo priseljevanje iz drugih celin. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Evropa 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Gibraltarska vrata (ožina) ♦ Biskajski (zaliv) 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ Laba	
	1	♦ Temza	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ naftni madeži ♦ invazivne tujerodne vrste morskih organizmov ♦ odpadki iz plastike / mikroplastike ♦ izpusti balastne vode ♦ drugi / različni izpusti z ladij ♦ ladijske nesreče ... 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	2	ena od (območje A): ♦ Zaradi nizkih / nižjih temperatur / majhnega / manjšega izhlapevanja je slanost na območju A manjša / nižja. ♦ Zaradi izlivanja rek v bolj zaprti del zaliva / morja je slanost na območju A nižja. ♦ Zaradi slabše pretočnosti morja / omejenega, manjšega stika z bolj slanimi morji je slanost na območju A nizka / nižja.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka. Upoštevajo se tudi rešitve, ki opisujejo vzrok za višjo slanost na območju B.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	2	ena od: ♦ Zaradi nižjega vodostaja je oviran prevoz težjega tovora. ♦ Nižji vodostaj omogoča prevoz lažjega tovora z manjšimi ladjami, to pa ovira delovanje industrije / energetskih obratov / oskrbo prebivalstva. ♦ Nižji vodostaj ovira delovanje pristanišč ob rekah. ♦ Nižji vodostaj onemogoča trajektne povezave z enega brega reke na drugi breg / podaljša se potovanje po kopnem. ♦ Z nadomestitvijo rečnega prevoza s prevozom po kopnem se podraži promet. ♦ Nižji vodostaj omejuje namakanje kmetijskih površin.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Evropa 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ deagrarizacija	
	1	♦ ozelenjevanje	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	♦ intenzivno (kmetijstvo) / intenzivno (poljedelstvo)	
	1	♦ A	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	2	dve od: ♦ večja vlaganja v kmetijstvo ♦ večja vlaganja v kmetijske raziskave ♦ večja uporaba umetnih gnojil ♦ uporaba novih vrst ♦ uporaba novih tehnik obdelovanja ♦ več namakanja ♦ razvoj strojnega dela / mehanizacije / avtomatizacije ♦ modernizacija kmetijstva ♦ uporaba rastlinjakov ...	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	ekonomske posledice, dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ manjši stroški proizvodnje ♦ večji hektarski donos ♦ manj presežkov pridelkov ♦ bolj celovit sistem subvencij ♦ manjši delež proračuna, namenjenega za kmetijske podpore ♦ določevanje kvot za pridelke ♦ padec odkupnih cen pridelkov ♦ večji dohodek ... 	Za štiri pravilne opise 2 točki, za tri ali dva opisa 1 točka.
	1	okoljske posledice, dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ manj onesnaževanja tal / vode ♦ manjši pritisk na biodiverzitetu ♦ finančne spodbude za okolju prijaznejšo pridelavo ♦ finančne spodbude za opuščanje kmetijstva ♦ manjša poraba fitofarmaceutskih sredstev / škropiv / pesticidov ♦ finančne spodbude za ekosistemske funkcije kmetijstva ♦ ohranjanje kulturne pokrajine ... 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Poleti je prevroče / presuho, zato zemlja tedaj miruje. ♦ Poleti je za sajenje / sejanje večine kulturnih rastlin podnebje presuho / prevroče, zato jih sadijo / sejejo pozimi. ♦ Pozimi so temperaturne / padavinske razmere bolj primerne za kmetijstvo, zato kmetje tedaj obdelujejo polja. ♦ Pozimi je dovolj padavin / so zmernejše temperature, zato je tedaj bolj primeren čas za kmetovanje / pridelovanje različnih kulturnih rastlin ... 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Skupno število točk IP 1: 50

IZPITNA POLA 2**Obča geografija – Geografija Slovenije****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	ena od: ♦ zdraviliški (turizem) ♦ kopališki (turizem) ♦ termalni (turizem)	
	1	ena od: ♦ kongresni (turizem) ♦ poslovni (turizem)	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	2	♦ DA ♦ NE ♦ DA	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ A	
	1	ena od: ♦ gospodarska rast ♦ vključitev v EU / vključitev v evropske integracije ♦ gradnja avtoceste ♦ razvoj Luke Koper / vlaganja v Luko Koper ♦ odprtost za mednarodne trge / prost pretok blaga ♦ gospodarska kriza leta 2008 ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	okoljska posledica, ena od: ♦ hrup ♦ onesnaževanje okolja / vode / prsti / ozračja ♦ izguba / pozidava kmetijskih zemljišč	
	1	gospodarska posledica, ena od: ♦ višje cene nepremičnin / storitev ♦ prometni zastoji ♦ izginjanje tradicionalnih dejavnosti / manj razvite druge dejavnosti ♦ zaslužek samo v sezoni	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Prodaja domačih kmetijskih pridelkov / mlečnih izdelkov, zato se ohranja živinoreja / planšarstvo. ♦ Pastirski domovi / bivališča so opremljeni s sončnimi elektrami / obnovljivimi viri energije. ♦ S prostorsko zakonodajo / zavarovanjem območja ohranjajo kulturno krajino / pokrajino / biodiverzitetu. ♦ Z urejanjem / vzdrževanjem poti omejujejo negativne učinke turizma. ♦ Z omejevanjem gradnje namestitvenih zmogljivosti lahko preprečimo množični turizem / povečamo zaslužek ... 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	tip reliefa po nastanku, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ rečni / fluvialni (tip reliefa) ♦ normalni 	
	1	reliefna oblika, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ krnica ♦ priostreni vrhovi ♦ gorski grebeni ♦ melišče ♦ U / ledeniška / koritasta dolina 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ B ♦ D 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	2	pokrajina A, reliefna oblika, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ kotlina ♦ nižina ♦ ravnina 	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve 1 točka.
		pokrajina A, geološko obdobje, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ kvartar ♦ kenozoik ♦ pleistocen ♦ holocen 	
		pokrajina B, reliefna oblika: <ul style="list-style-type: none"> ♦ gričevje 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ od 200 m do 300 m	
	1	pojasnitev, ena od: ♦ V tem višinskem pasu prevladuje ravninski / gričevnat relief, zato je gradnja enostavnejša / je največ naselij. ♦ Zaradi prevladujočega ravninskega reliefa so boljše možnosti za kmetijstvo / poljedelstvo. ♦ Na kvartarnih naplavinah / terciarnih sedimentih je nastala rodovitna prst. ♦ Rodovitna prst omogoča intenzivno kmetijstvo. ♦ Ravnine so prometno dobro povezane.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	ena od: ♦ Reke so (v času ledenih dob) odlagale / akumulirale veliko količino gradiva, v času medledenih dob (zaradi otoplitve / večje količine vode) pa so v te nanose vrezovale globoke struge. ♦ V času ledenih dob se je reka širila / je potekala bočna erozija, v času medledenih dob pa je potekala globinska erozija / je reka strugo poglobljala. ♦ V času ledenih dob je imela reka manjši rečni pretok, zato je nalagala material / akumulirala gradivo, v času medledenih dob pa je strugo poglobljala / potekala je (globinska) erozija ...	Za smiselno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	2	premogovnik in vrsta premoga, dve od: ♦ Velenje – lignit ♦ Trbovlje – rjavi premog ♦ Zagorje – rjavi premog ♦ Hrastnik – rjavi premog ♦ Laško – rjavi premog ♦ Senovo – rjavi premog ♦ Kanižarica – rjavi premog rudnik, v katerem niso kopali premoga, in vrsta rude, ena od: ♦ Idrija – živo srebro ♦ Mežica – svinec / cink ♦ Žirovski vrh – uran	Za tri pravilne rešitve (pravilne povezave med kraji in energijskim virom / rudo) 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ ugrezanje / posedanje tal ♦ nastanek ugrezninskih / antropogenih jezer ♦ drsenje preperine / zemeljski plaz / usad ♦ kopičenje jalovine ♦ odstranjeni deli pobočij ♦ gramozne jame ♦ ustvarjanje golosekov ♦ degradacija prsti ... 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ Soča	
	1	♦ pomlad	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	2	♦ Za proizvodnjo aluminija je potrebne veliko električne energije, zato je tovarna blizu hidroelektrarne / hidroenergetske najbolj izrabljene reke / blizu reke, ki proizvaja največ električne energije.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi lege v ozki dolini / slabše prevetrenosti / pogoste temperaturne inverzije je večje onesnaževanje. ♦ Zaradi ozke doline je malo možnosti za širitev. ♦ Zaradi pomanjkanja prostora je tovarna / objekt v neposredni bližini naselja. ♦ V bližini ni surovine (železove rude), zato jo je treba dovažati od drugod. ♦ V bližini ni nahajališča premoga, ki je bil ob postavitvi glavni vir energije za železarno. ♦ Zaradi prometne odmaknjenosti so višji stroški prevoza. ♦ Zaradi hudourniškega značaja rek je večja možnost poplav. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija – pokrajine 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ A: Pivka	
	1	♦ B: Unica	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ A	
	1	♦ C	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi krasa / vodoprepustnih kamnin / apnenca v Beli krajini se vode pretakajo v podzemlju / imajo majhno samočistilno sposobnost. ♦ Ker so kraške vode občutljive za onesnaževanje / snovi neposredno prehajajo v notranjost, je treba paziti na odlaganje (nevarnih) odpadkov. ♦ Nevarni odpadki se neposredno spirajo v skalno vodo ... 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Več podjetij je na območju dobrih prometnih povezav / v bližini večjih naselij. ♦ Ravninski deli so bolj poseljeni / bolje prometno povezani, zato je tam več podjetij. ♦ V bližini dobrih prometnic / avtocest / železnic nastajajo industrijsko-poslovne cone / je več podjetij. ♦ Višji deli so slabše prometno povezani / manj poseljeni, zato je tam manj podjetij. ♦ Kjer so območja redkeje poseljena, je manj podjetij ... 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi dotekanja hladnega zraka / temperaturnega obrata (inverzije) je na dnu mrazišča hladneje kot na višjih nadmorskih višinah / listavci rastejo višje od iglavcev. ♦ Zaradi nižjih temperatur od okolice na dnu mrazišča rastejo iglasti gozdovi / trave. ♦ Zaradi nižjih nočnih in jutranjih temperatur se pojavlja rastlinski obrat. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija – pokrajine 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ večja količina padavin ♦ bolj enakomerno razporejene padavine ♦ več padavin pozimi ♦ večji delež gričevij / večja razgibanost površja / višji relief ♦ višja povprečna nadmorska višina ♦ več termalnega pasu ♦ manjša celinskost ♦ bolj rodovitna prst / zemlja ♦ manjša temperaturna amplituda ... 	Upoštevamo tudi smiselne rešitve za Panonsko kotlino.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ P ♦ V / G / V, G ♦ G ♦ G 	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Pomurska ravan ♦ Ravensko ♦ Dolinsko ♦ Lendavske gorice ♦ Goričko 	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve 1 točka. Če kandidat poleg Pomurske ravni napiše še Ravensko, Dolinsko ali Lendavske gorice, se upošteva samo ena rešitev.
		ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ madžarska / Madžari ♦ romska / Romi 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	♦ C	
	1	♦ Visok poletni vodostaj omogoča namakanje.	Za popolno pojasnitev 1 točka.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi pogostejših vročinskih valov / višjih povprečnih temperatur bo suša pogostejša / večja verjetnost požarov. ♦ Zaradi močnejših neviht / obilnejših padavin se bo povečala verjetnost hudourniških poplav. ♦ Zaradi močnejših padavin se bo povečala verjetnost usadov / zemeljskih plazov / drsenja tal. ♦ Zaradi močnejših neurij bo večja verjetnost vetrolomov / toče ... 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Skupno število točk IP 2: 50